

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE
Fakulta životního prostředí
Katedra ekologie a životního prostředí
Obror Aplikovaná ekologie

Bakalářská práce

Doupné stromy v lesích
Den-trees in the forests

Vedoucí bakalářské práce: Ing. Vojtěch Kodet
Autor práce: Martin Tejkal

© PRAHA 2008

PROHLÁŠENÍ

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma **Doupné stromy v lesích** vypracoval samostatně a použil jen pramenů, které cituji a uvádím v příložené bibliografii.

V Praze dne: 30. 4. 2008

.....

Martin Tejkal

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji tímto Ing. Vojtěchu Kodetovi za hodnotné rady, čas a odborné vedení, které mi během vypracování této práce věnoval.

Doupné stromy v lesích

Tejkal M.

ABSTRAKT. Lesy jsou jednou ze základních složek životního prostředí známé především produkcí dřevní hmoty, která se v něm nachází mimo jiné i ve formě vzrostlých stromů, které díky svým dutinám skýtají hnízdní úkryt celé řadě živočichů, a právem se tak nazývají doupné. Výzkum na zájmových lesních lokalitách v okrese Jihlava měl potvrdit závěry autorů, kteří se ve svých experimentech zaměřili na rozdílné početní zastoupení doupných stromů v jehličnatých a listnatých lesích a dále zastoupení v jednotlivých věkových kategoriích lesa. Bylo provedeno monitorování doupných stromů na zájmových lokalitách a následná evidence nalezených dutin. Spolu s evidencí byly zaznamenány jednotlivé atributy každé z dutin (velikost, výška, orientace, druh stromu). Vyhodnocením zjištěných dat bylo potvrzeno vyšší zastoupení doupných stromů v listnatých lesích oproti jehličnatým, přičemž byl experiment rozšířen o lesy se zvláštní ochranou, kde bylo zastoupení těchto stromů nejhojnější. Ze získaných charakteristik dutin byly vyvozeny jednotlivé preference dutinových živočichů při budování stromových dutin.

Klíčová slova

les, doupný strom, stromová dutina, charakteristika dutiny, Českomoravská vrchovina

Den-trees in the forests

Tejkal M.

ABSTRACT. Forests are one of the basic part of the environment. They are known in particular as producers of wooden substance that is founded in them besides other forms in the form of the trees. These trees for the sake of their hollows provide nest shelter for big number of animals and because of that fact these trees are rightly called den-trees. Research in forest localities in county Jihlava was supposed to confirm conclusions of the authors, who were concentrated in their experiments on different number of den-trees in coniferous and deciduous forests and also on the number of the den-trees in particular age category of the forest. Monitoring of den-trees was realised in localities and also record-keeping of founded hollows. With record-keeping were simultaneously taken down particular attributes each of the hollow (size, height, orientation and kind of the tree). After all data were interpreted it was confirmed higher number den-trees in the deciduous forest comparing to coniferous forests. The highest number of den-trees was in forests with special protection. From characteristics obtained in the research of hollows were deduced individual preferences of animals living in the hollows by building the hollow in the tree.

Klíčová slova

forest, den-tree, tree cavity, parameter cavity, Českomoravská vrchovina

Obsah

OBSAH	5
ÚVOD	6
<i>LITERÁRNÍ REŠERŠE</i>	<i>7</i>
1. Doupný strom	7
2. Obyvatelé dutin	7
3. Limitující faktory hustoty populací	11
4. Vliv faktorů prostředí na výběr dutiny	15
4.1. Abiotické faktory	15
4.2. Biotické faktory	19
4.2.1. Mezidruhová konkurence	19
4.2.1.1. Mezidruhová konkurence o dutiny	20
4.2.1.2. Mezidruhová konkurence o potravu	22
4.2.2. Predace dutin	25
4.2.3. Paraziti dutin	29
5. Budka jako náhrada dutiny	33
<i>VÝZKUM</i>	<i>37</i>
6. Studijní plocha	37
7. Metodika	43
8. Výsledky	44
9. Diskuse	49
ZÁVĚR	52
LITERATURA	54
SEZNAM PŘÍLOH	67
Přílohy	68